

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

ILLUSTRERADT

MAGASIN

PARTI FRAN HJULSJÖ, ÖREBRO LÄN. — FOTO. W. G. WAHLSTRÖM, KARLSTAD.

21:STA ÅRG.

DEN 21 DECEMBER 1919

N:O 12

Foto. Flodin, Stockholm.

Anna Lena Glogström

Kliché: Bengt Silfverparre.

ANNA LENAH ELGSTRÖM.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

I en av sina noveller berättar Anna Lenah Elgström om en ung adertonåring som vännerna kallade en drömmerska. Och kanske hade de rätt härutinnan, ty ofta då hon vaknade upp från böckerna eller verkligheten och såg sitt eget så kända, och dock okända ansikte i spegeln, måste hon nypa sig i armen och konstatera, yrvaken och leende, att hon alltfjämt var densamma. — Maria, Maria Lillie? Varför just hon, så lustigt, så egendomligt. Hon som nyss i drömmarna varit Claire med Lancelots sköld framför sig eller den ridderlige Dunois med Jeanne d'Arcs banér, hade nu åter förvandlats till denna Maria Lillie, och utanför fönstren bredde sig samma landskap som förut. Men kanske var allting en dröm, och kanske hon av någon fjärran mening eller slump blivit vald till just denna särskilda dröm, som kallades Maria Lillie. Varför voro alla minnena verkligare än verkligheten varit?

Om Maria Lillie heter det också, att hon växt upp i ett hus, som låg kastat vid stranden av ett hav, och genom hela hennes barndom brusade havet.

Jag misstänker, att det ligger åtskilligt självbiografiskt i dessa författarinnans yttranden om Maria Lillie, att de på några rader ge oss själva huvudinnehållet av hennes barndomsliv: ett fantasibegåvat barns drömmar om framfarna tider och gestalter och den omgivande verkligheten. Och i mittpunkten av dessa intryck havet, det evigt lika, det alltid växlande. Det kan nämligen icke vara tvivel om, att av all natur är det havet, som står Anna Lenah Elgströms hjärta närmast — havet, som hon så hänfört skildrat och vars hemlighetsfulla ljud susat i hennes öra liksom det susar i havsnäcken, djupt och outgrundligt — "oändlighetens ton". Och det är kanske från livet vid och på havet, som hon förvärvat något av den friskhet och frigjordhet från allt trångt och konventionellt, som är så utmärkande för hennes Brett och stort anlagda personlighet.

Anna Lenah Elgström tycks att börja med hava varit i ovisshet om sin kallelse. Hon tänkte först att gå samma väg som brodern, den originelle målaren Össian Elgström och ägnade sig åt konststudier i Köpenhamn, Stockholm och Paris, innan hon definitivt kastade pänselför pannan. Mången gång återfinner man dock målaren i den skärpta blick för linjer och färger, som framträder i hennes beskrivningar.

Efter måleriet sysslade hon någon tid med journalistik och samtidigt vaknade hennes intresse för sociala förhållanden. Hon fick se åtskilligt av samhällets nattsidor, tysta tragedier av nöd och last. Hon kom att se på tillvaron utan många illusioner. Livet är hårt och kallt att leva för människorna. Kärleken är en bubbla som brister, ärelystnaden efterlämnar endast tomhet, ingen förmår genomskåda tillvarons gåtor. De flesta hava för övrigt icke tid att tänka på sådana subtiliteter. De ha nog att göra med att skaffa sig något att äta och många uppnå trots alla ansträngningar icke ens detta. Den stackars Elias på sitt träben ("Elias") blir helt konfys, när han på julaftonen gör den upptäckten, att det inom honom finnes något så högt och dyrbart som en odödlig själ.

Men det är långt ifrån att denna livets hårdhet och nöd bryter ned hennes mod. Hennes livsåskådning bottnar tvärtom i heroisk vilja att offra och lida. Medlidandet utlöses i ett praktiskt handlingsbegär. Det enda sättet att bli fri och trygg, säger Kristina Erbrecht, ligger i att uppge sig själv. Du blir först lycklig, när du blir likgiltig för lyckan. — Vilja människorna hava det bättre, måste de hjälpa sig själva, de måste i världsordningen inprässa människokärleken och rättvisan. Detta är den stolta lära, den moderna livsmoral, som strömmar igenom Anna Lenah Elgströms skrifter.

Detta uppfattningssätt möter oss redan i *Gäster och*

främlingar, hennes första bok, som utkom 1911. Man kan anmärka att det finnes nästan för mycket både idéer och figurer, som trängas på sidorna. Vinet är ännu ojäst, men det är av en ädel årgång. Innehållet är rikt, och berättelsegåvan verkligt betydande. Med dramatisk livfullhet och suggestiv kraft skildrar hon f. d. konstnärinnan, numera frälsningssoldaten Kristina Erbrechts verksamhet på slumstationen vid Gamla gatan eller ger en färgstark och gripande bild av ett boxareanfall på en liten missionsstation i Kina. Alla hennes personer ha liv. Man glömmet dem icke, varken den luggslitne litteratören Johannes Leijon, som skriver i *Industritidningen Svecia* och Restauratörernas egen, allt under det han drömmet om det ögonblick, då han skall få råd att skriva sitt livs storverk, eller Raket Mendelsson, den unga judinnan, skökan med de stora, blanka djurögöna, som försörjer en gammal mor och en svagsint syster "med det inom Gamla gatan vanligaste kvinnoyrket". I ett av sina följande arbeten *Fattigfolk* (1912) har hon ytterligare utökat detta galleri av *outlaws* i kamp med livet och samhället.

Efter *Gäster och främlingar* följde *Havsoken* (1912), ett försök i en helt annan stil. Hon har från grändernas luft sökt ut till det yttersta skäret, där människan står ensam ansikte mot ansikte med naturen. Endast vatten och ljus, glimmande stjärnor och klippande fyrar, vart överlotsen i nattens mörker vänder ögat. Ingen i världsrymden mellan den lilla lyktan därinne och Sirius däruppe.

Under de närmaste åren företog fru Elgström resor till Italien, Egypten och Tyskland. Frukten av dessa intryck visar sig i en ny bok *Stjärnan vars namn är Malört* (1915), som åter betecknar ett nytt manér i hennes författarskap. Författarinnan rör sig på gränsen mellan saga och historia. Alla dessa berättelser ruva över livets och dödens alltid olösta gåta. Det vilat ett skimmer av tragik och skönhet över dessa gestalter, över Lady Moira, som med sina stora kärrsvarta ögon skrider fram på krönet av medeltidsborgen, över Marguerite, den unga klosterjungfrun, som dansar sin bruddans inför Henrik III:s fördärvade hov, över lille Quintin de Kercadiou, "lille Louis", som så ung och stolt möter döden på schavotten under Terreurens dagar i Frankrike.

Kort före denna boks framkomst hade emellertid världskriget utbrutit och det är klart att med den "sammällsmoderlighet" som är ett så utmärkande drag i Anna Lenah Elgströms personlighet, skulle dess händelser ej lämna henne oberörd eller överksam. Hon var alls icke tveksam om sin plats i striden utan anslöt sig till dem, som kämpade för rättvisa och fred. Hon verkade i "Den internationella kvinnokommittéen för varaktig fred", men mest verkade hon på egen hand genom att utgiva flera värtaliga brotyrer, av vilka en, *Till kvinnor*, utgitt i ej mindre än 30,000 exemplar. Hit höra också åtskilliga av uppsatserna i hennes *Samtal och brev* (1918).

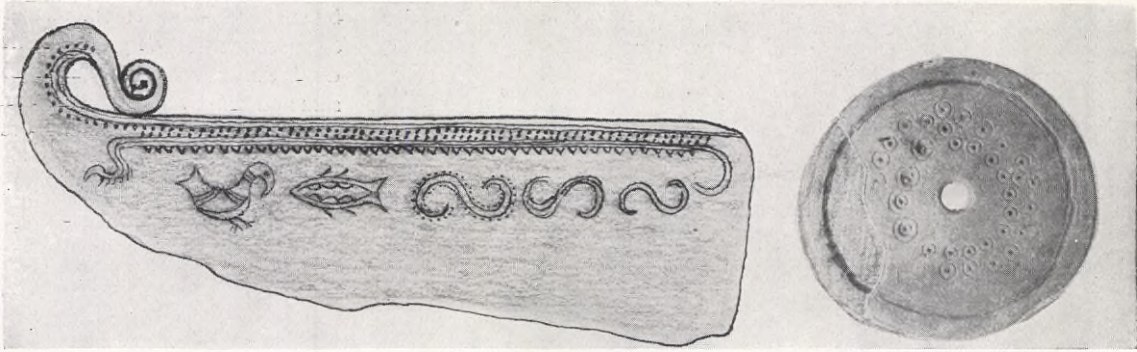
Det är också stämningar från krigsåren, som delvis inspirerat hennes novellsamling *Mödrar* (1918). Ingentades har författarinnan obarmhärtigare avslöjat krigets fasa än i *Spökbarnen*. Den gör intryck av en ohygglig mardröm, denna berättelse om den tyska modern, den fattiga konstnärinnan, som lider och hungrar med sina barn. Överallt i dessa berättelser skildras moderskärlekens kamp mot livets grymma och förhärjande makter.

Anna Lenah Elgström är en skildrare av människohjärtats dolda djup, av den lidelse, suckan och längtan, som genomströmmat generation efter generation på denna stjärna, vars namn är malört. Det är genom sitt brännande patos och sin visionära styrka, som hennes diktning är en av de originellaste och löftesrikaste inom modern svensk vitterhet.

Johan Mortensen.

FRÅN ÅRETS ARKEOLOGISKA GRÄVNINGAR I SKÅNE.

NÅGRA SYNNERLIGEN SÄLLSYNTA ELLER UNIKA PJÄSER.

KNIV AV BRONS MED DJURFIGUREP.

ORNERAD BENSKIVA.

Bronsåldersgravfältet vid Svarte fiskeläge nära Ystad har lämnat cirka femtio gravar från bronsåldern; det torde vara det största gravfältet under flat mark, som anträffats i Sverige. Förutom ett stort antal urnor hittades cirka sjuttio brons- och benpjäser, såsom knappar, sylar, ringar, armband, tutuli, beslag, knivar, sågar m. m.; intressantast äro de här avbildade unika benskiivorna, metkroken och kniven.

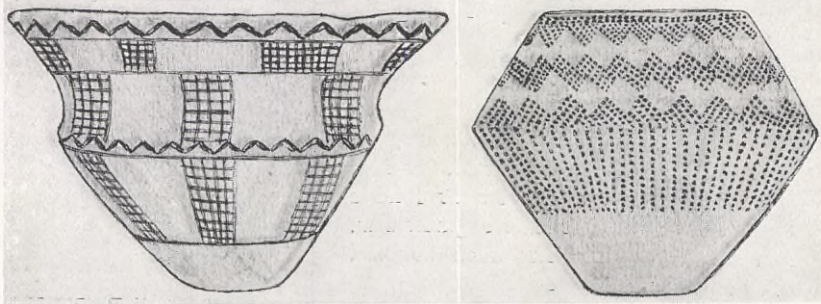
Bronskniven är av särskilt stort värde, då å denna finnes avbildade en fågel och en fisk samt en orn

bland annat på en hornyxia i Danmark. Kroken torde ej varit använd till fiske utan endast förfärdigats för att nedläggas i graven.

Benskiivorna äro också synnerligen intressanta och unika; liknande föremål äro ej kända från vår bronsålder; det är svårt-att yttra sig om, vartill de använts. Den ena skivan är blott ornerad å ena sidan, den andra å båda sidorna.

Förutom de nämnda sakerna hittades en hel del synnerligen vackra pjäser, varav jag blott avbildar en kniv och en armrिंग.

*

URNOR FRÅN STENÅLDERN. Nära 5000 år gamla.

Från en stor gånggrift, som låg dold i en åttehög vid Høj nära Käflinge hittades de här avbildade kärlen, som äro nära fem tusen år gamla. I samma grav anträffades dessutom fjorton dolkar och spjutspetsar av flinta, några yxor, ett trettio-tal bärnstensmycken, tre skifferhängen, två långa bronssvärd, rester av fibula och knapp m. m.

F. H—n.

och tre åttliknande figurer. Djurbilder från bronsåldern äro ytterst sällsynta; förf. känner ingen liknande avbildning av fågel från bronsåldern; bilden torde föreställa en gås; öga, vingar och ben äro tydligt markerade. Fisken är även väl tecknad; fenor och fjäll äro markerade. Avbildning av fisk finnes bland annat på en dansk bronskniv.

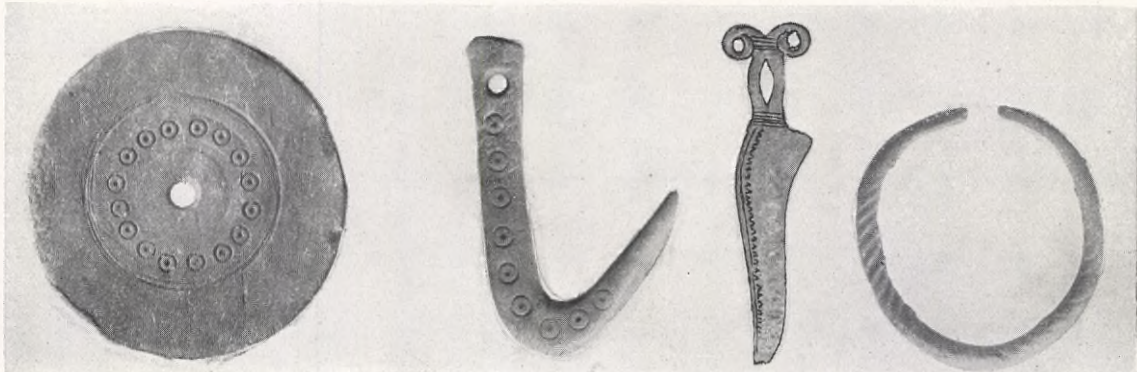
Även metkroken är unik; den är ornerad med små ringar med mittpunkt, ett ornament som förekommer

Yrkes- och Amatörfotografer

äro välkomna med

nya, vältagna landskaps- eller genrebilder - - - -

lämpliga för vare sig den stora bilden å omslaget eller för den mindre vignetten å varje häftes första sida. — Ersättning vid antagande. - - - -

ORNERAD BENSKIVA.

BENKROK OCH KNIV.

ARMRING.

F. D. LÄRJUNGARS HYLLNING FÖR PROFESSOR HARALD HJÄRNE. *Plakett i guld överlämnad den 10 dec. Modellerad av Erik Lindberg. — Foto. Angel, Uppsala. Text å sid. 183*

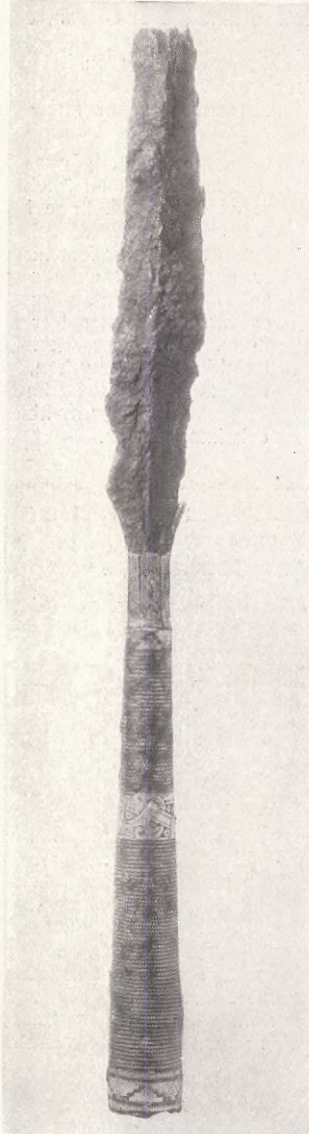

Bild t. v.: SPJUTSPETS AV JÄRN MED SILVERBELÄGGNING OCH RUNINSKRIFTER FRÅN VIKINGATIDEN. Funnen på Gotland 1917. Först vid konservering i dagarna har den vackra utsmyckningen kommit fram. Text å sid. 191.

med halvt hopslagna vingar på ett granitblock, som bär det Cederströmska vapnet och inskriptionen "Sveriges förste flygare" jämte födelse- och dödsdata. Själva avtäckningen ägde rum omedelbart efter högmässan i det gamla kapellet i närvaro av hela kyrkomenigheten och ett tiotal av friherre Cederströms närmaste vänner, några av dem, som föranstaltat om minnesvårdens tillkomst och bekostat densamma. Kyrkoherde Axel Jonson och disponenten Sven Hydén talade vid avtäckningen.

Den 7 december avtäcktes på Ingarö kyrkogård ett monument över Sveriges förste flygare friherre Carl Cederström. Monumentet, som utförts av skulptören Carl Fagerberg, framställer en örn

Efter fotografi. MONUMENTET ÖVER SVERIGES FÖRSTE FLYGARE, FRUH. CARL CEDERSTRÖM å Ingarö kyrkogård.

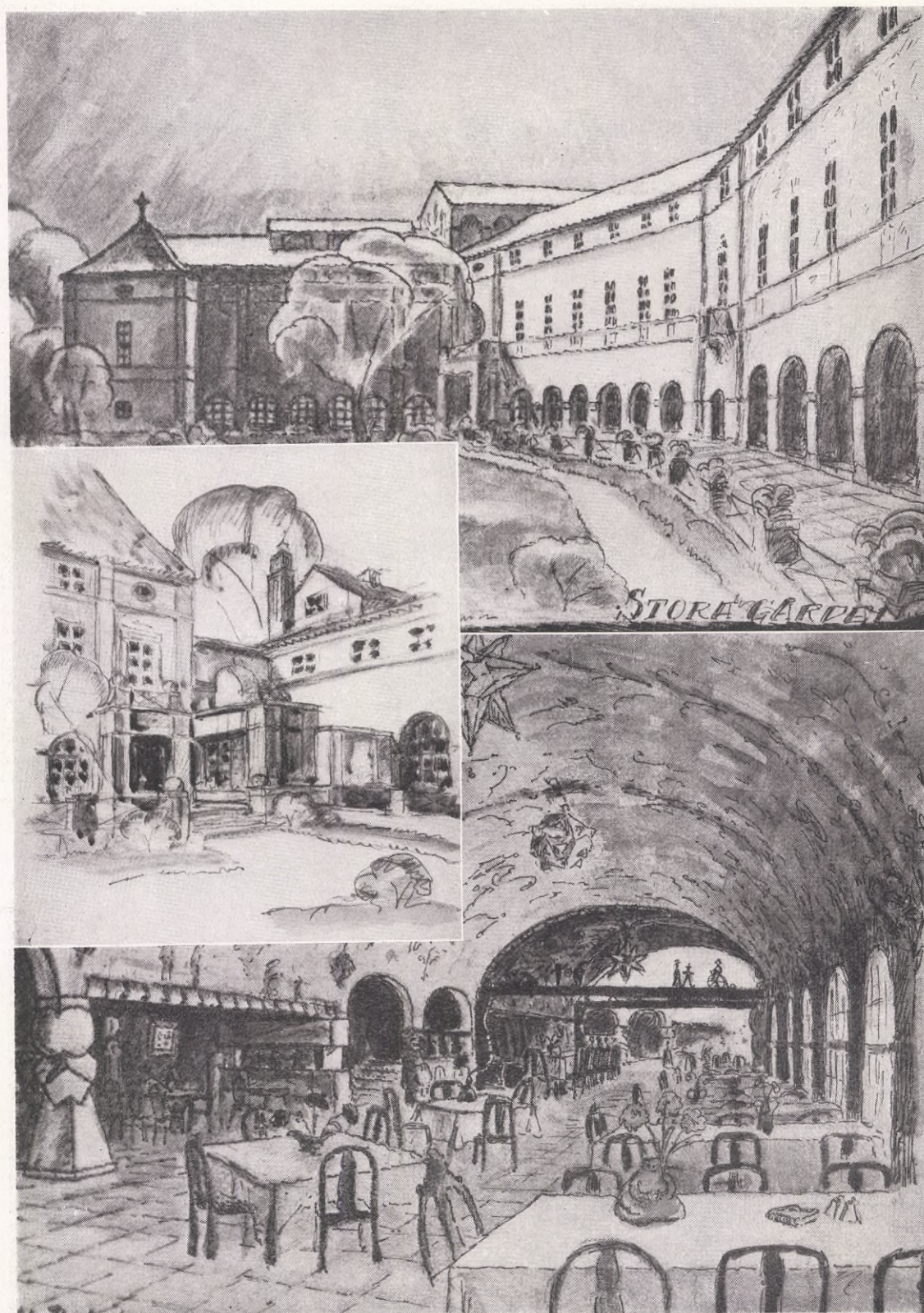

Anatörfoto. H. Haake, Kotebro.

Källa: Bengt S. Jernsäter.

"KARL XII:S DÖDSMASK", en egendomlig klippformation i Bohuslän. *Text å sid. 191.*

FÖRSLAG TILL BYGGNAD FÖR UPPSALA STUDENTKÅR

1. STORA GÅRDEN. 2. EN DETALJ AV GÅRDEN. 3. KÄLLARSALEN. Text å sid. 186

Efter arkitekten John Åkerlunds förslagsritningar.

Foto. Ohm, Malmö.

ALLMÄNNA
SVENSKA UT-
SÄDESAKTIE-
BOLAGETS I
SVALÖV STORA
MAGASINS-
BYGGNADER
ELDSHÄRJADE.

Överst:
De rasade murar-
ne i ruinhögar,
omgivna av en-
staka murskelett.

Därunder:
Det brinnande
magasinet.

Foto. Hafström,
Tågår.

Klippet: Kona. A.-G. Dingt SR, Jernväg, Södra-Gbg.

Allmänna Svenska Utsädesaktiebolagets magasinsskolor i Svalöv härjades den 7 dec. av en förödande eldsvåda. Vid sjutiden på morgonen genombröts plötsligt byggnadens tak av väldiga lågor, och inom kort kringvärvdes den fem våningar höga byggnaden av elden, vilken fann riklig näring i de lagrade förråden av säd och fröer. Utom platsens egen brandkår, vilken skyndsamt ryckte ut, deltog även brandmänskap från närliggande städer i släckningsarbetet. Först vid 11-tiden kunde elden anses begränsad. Hälften av det stora byggnadskomplexet var då tillika med ineliggande förråd av spannmål, omkring 25,000 säckar, fullständigt förstörd, under det att den andra delen med frörenseri, sädestork och gröpkvarn var oska-

dad. Värdet av det brunna beräknas till 2 å 2 1/2 millioner kronor. Bolaget torde icke genom eldsvådan komma att i nämnvärd grad hindras i sin verksamhet. Det förfogar nämligen över stora lager spannmål och fröer vid sina filialer i Göteborg, Norrköping och Gävle, varjämte den vid eldsvådan i Svalöv oskadade delen av magasinsskolorna inneslöt betydande förråd utsädesspannmål, däribland de utomordentligt värdefulla elitstammarne.

Av det med anledning av eldsolyckan hållna polisförhöret har framgått, att elden uppstått i närheten av en lufttrumma och genom denna förts fram genom byggnaden. Angående orsaken till eldens uppkomst antages det, att elektrisk kortslutning förelagat.

Järnvägsbanken vid Storängsberget i närheten av Åby station på bandelen Norrköping—Katrineholm, vilken på grund av markförhållandena alltid ur trafiksynpunkt ansetts som synnerligen osäker, har sedan någon tid varit under ombyggnad, varvid väldiga granitblock lagts som grund för vallen. Det var strax i närheten av Åby, ehuru icke på samma linie utan på bandelen Norrköping—Nyköping som den fruktansvärda järnvägsolyckan vid Getå den 1 okt. förra hösten inträffade. Denna fasansfulla katastrof, den hittills största i de svenska järnvägarne historia, framkallades som man torde erinra sig just av de ogynnsamma markförhållandena. Under prässdiskussionen om densamma nämndes flera andra såsom synnerligen osäkra ansedda järnvägsvallar, däribland även den nu förstärkta banken vid Åby.

Vidst. bild:
FÖRSTÄRKNINGSARBETEN Å DEN FÄRLIGA JÄRNVÄGSBANKEN VID STORÄNGSBERGET.
Efter fotografi.

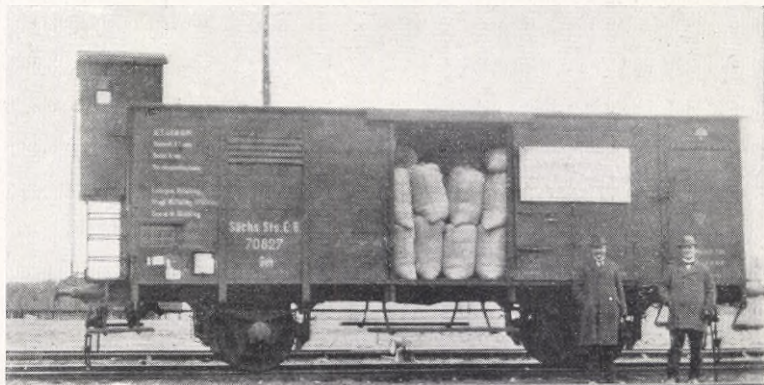

Foto. Continental, Sthlm.

3,500 KILO KLÄDER OCH TVÅL TILL BERLINS BARN.

Klitché: Bengt Silfverparre.

Den 30 nov. avgick i plomberad vagn, under Svenska Röda Korsets emblem, till *barnen i Berlin* en sändning tvål och kläder, tills. över 3½ ton, insamlad genom N. D. A. på initiativ av fröken Gerda Ödman. Skolor, tvålfabriker, affärer, föreningar och enskilda landet runt ha bidragit. Kommittén "Rädda barnen" har skänkt en del av kläderna.

Amatörfoto. M. Erikson, Svalöv.

Klitché: Bengt Silfverparre.

DEN FÖRSTA SKÅNSKA HJÄLPSÄNDNINGEN TILL WIEN, 15,000 kg. Svalövs havreflötgor, avgick från Svalöv den 27 nov.

Till bild å sid. 180.

Historiska föreningen i Uppsala överlämnade vid högtidssammanträde den 10 dec. en plakett i guld till sin förutvarande ordförande professor *Harald Hjärne* för hans stora insatser i det svenska historiska forskningsarbetet och inom Historiska föreningen.

PRINSESSAN MARY DEKORERAR FLICKOR TILLHÖRANDE WOMENS LAND ARMY MED FÖRTJÄNSTMÄRKE motsvarande arméns Victoria Cross

PRINSEN AV WALES SOM LOKFÖRARE. Sista delen av sin resa i Amerika körde prinsen själva det kungliga tåget. Vår foto togs strax innan prinsen intog sin förareplats. Efter fotografi.

Efter fotografi

Kliché: Brigt Silfverparre.

ENGELSKA PARLAMENTETS FÖRSTA KVINNLIGA LEDA
MOT, Lady Astor talar i Plymouth efter valet.
Därunder: Lady Astor drages i triumf genom staden.

Den första kvinnliga medlemmen av engelska underhuset lady Astor, som nyligen valts i Plymouth som koalitionen kandidat, intog den 1 dec. sin plats i parlamentet. Av lätt insedda skäl väckte denna händelse, vilken betyder en brytning med parlamentets 600-åriga tradition, det största intresse och plenisalen var övertyglid. Lady Astor, som introducerades av Balfour och Lloyd George och förde sig med lugn och säkerhet, fick ett synnerligt

Forts. å sid. 186.

Det är ett synnerligen betydelsefullt möte, som f. n. pågår i Köpenhamn mellan Englands officiella representant, irländaren James O'Grady och sovjetrepublikens ombud bolscheviken Litwinoff eller Finkelstein, som hans verkliga namn lyder.

De allierade makternas politik gent emot Ryssland har under de senaste två åren varit föremål för en skarp kritik från skilda håll. Enighet har ju ännu icke uppnåtts om hur man skall gripa sig an med saken. Det är dock helt säkert den av Lloyd George företrädde politiken som segrat, en seger vilken manifesterats i utskickandet av mr O'Grady, som anlände till Köpenhamn ett par dagar innan bolscheviken ombord på det engelska krigsskeppet "Princess Margaret" nådde den danska huvudstaden.

Mr O'Grady bor på "Hotel Cosmopolite", men det har varit utomordentligt svårt för den engelska legationen i Köpenhamn att skaffa rum åt Litwinoff. På alla större hotell har man beklagat och sagt sig ha upptaget till sista plats. Slutligen kunde dock bostad beredas för den ryske gästen och de honom åtföljande två kvinnliga sekreterarne på det rätt anspråkslösa turisthotellet.

Såväl O'Grady som Litwinoff visa den största förbehållsamhet gent emot prässen. Man har endast fått veta att de båda ombuden skola förhandla om utväxlingen av fångar och hemvändandet av civila personer. Om arbetsprogrammet skall utvidgas och omfatta även fredsfrågan är beroende av Englands hållning. Att konferensen i alla händelser icke blir av kort varaktighet tror man sig kunna förutsäga. De danska polismyndigheterna ägna stor uppmärksamhet åt Litwinoff och de personer, som träda i förbindelse med honom. Alla försiktighetsåtgärder vidtagas för att hans vistelse i Köpenhamn icke skall leda till någon bolschevikagitation. Hur väl övervakad Litwinoff är visas till fullo av det sakförhållandet, att den svenske bolscheviken redaktör Ström, som skyndat till Köpenhamn för att träffa sin ryske meningsfrände, nekades att landstiga i Danmark och returnerades till Sverige.

Med anledning av det rysk-engelska mötet är världsprässens uppmärksamhet f. n. i enastående

Efter porträtt. Kliché: Bengt Silfversparre. LITWINOFF I KOPENHAMN.

om svenskt deltagande däri ställas dock till Sveriges allmänna exportförening.

grad riktad på den danska huvudstaden. Stora nyheter äro även tvivelsutan att snart vänta därifrån. A. H.

Den stora vår och höst återkommande *varumässan i Lyon* har under de iyra år den existerat undergått en oerhört snabb utveckling och är numera av dominerande betydelse för förmedling av affärer såväl inom Frankrike som med utlandet. Den nu kommande vårmässan skall hållas den 1—15 mars 1920. Att döma av det livliga intresse som i somras kom till synes inom svenska exportindustrirets ar för en fyllig svensk representation vid höstens Lyonmässa är det tydligt att den franska marknaden börjat bli alltmera uppmärksammas som en god avsättningsplats för våra svenska industriprodukter. Lyonmässans härvarande officiella representant är monsieur André Leprévost, franska handelskammarens i Stockholm chef.

Förfrågningar rörande mässan och anmälningar

Efter porträtt. Kliché: Bengt Silfversparre. Mr ANDRÉ LEPRÉVOST, 1920 års Lyonmässans officiella representant i Sverige.

Till illustr., å sid. 192.

Lettland, som bekant ett alldeles nytt land på Europas karta, har under sin korta tillvaro fått pröva hårda öden. Bolschevikerna, under någon tid obestridda herar i landet, kunde först efter lika förbittrade som blodiga strider fördrivas därifrån. En ny ofredstid inbröt dock inom kort genom det anfall, som riktades mot de lettändska trupperna av den ryske kosacköversten furst Bermond Avolov, till vilken anslutit sig de i Balticum opererande tyska stridskrafterna, däribland den v. Goltz'ska järndivisionen. I den ojämna striden skulle lettändarne otvivelaktigt dukat under, om icke hjälp erhöles av ententen, vilken bl. a. lät en stark flottavdelning ingripa i kampen om Riga. Striderna slutade med seger för lettändarne, vilka även funnit bistånd hos sitt grannfolk lithauerne. Tvingade till reträtt befina sig nu de tyska trupperna på marsch mot hemlandet. På grund av den dåliga utrustningen och bristen på panningar och födoämnen har disciplinen fullständigt brutits, och de tyska friskarna göra sig skyldiga till de svåraste plundringar och våldsdåd där de draga fram. Särskilt i Lithauen hava strövkårer från tyska järndivisionen genom företagna plundringståg åsamkat befolkningen svåra lidanden. Vid olika tillfällen hava de med artillerield beskyttit lithauiska byar.

Kliche: Bengt Sjövegarrr.

GENERALFÄLTMARSKALK VON MAC-
KENSEN INTRÄFFAR, EFTER UTSTÅN-
DEN HÅRD KRIGSFÅNGENSKAP, I
BERLIN, mottagen med utomordentlig
entusiasm. — Överst: FRAMFÖR HE-
DERSSKVADRONEN. Fältmarskalken
talar med soldaterna. — Därunder:
ÅTERSEENDET MED MAKAN.

Generalfältmarskalk von Mac-
kensen, som varit internerad som
krigsfånge i Ungern, har i dagarne
återvänt till Tyskland. Under resan
till Berlin blev den fräjdade härför-
aren vid alla stationer entusiastiskt

Till illustr. å sid. 181.

Uppsala studentkår kommer att nästa termin på sin första kårafton behandla det upprättade förslaget till studentkårsbyggnad i Uppsala. För byggnadsföretaget disponerar kåren ett eget stort tomtområde i kvarteret Ubbo vid Odinslund. Förslagsritningarna upptaga 200 studentrum fördelade på ett flertal mindre byggnadspartier, en mittbyggnad med matsalar i två våningar och beräknade för omkr. 500 samtidigt spisande gäster, samt två flygelbyggnader inrymmande stora kårsalen med plats för 800 personer och ordnad så, att den jämväl kan tjäna till fäst-, konsert- och teaterlokal, samt vidare lärum, bibliotek, expedition och direktionsrum m. m. I fråga om den planerade byggnadens yttre arkitektur har största hänsyn tagits till kringliggande äldre boningshus, särskilt med avseende på den del av byggnaden, som kommer att ligga utmed den för det gamla Uppsala typiska Slotts-gatan, vilken härigenom kommer att få behålla sin nuvarande stämningfulla karaktär.

Förslaget, som framlagts av den i sept. tillsatta byggnadskommittén och skisserats av arkitekten J. Åkerlund — Sigtunastiftel-

sens byggmästare — har granskats av studentkårens direktion, som beslutat anmoda arkitekt Åkerlund att inkomma med kostnadsberäkning, dels för hela bygget, dels för de olika byggnaderna. Vidare har en nämnd av tre sakkunniga tillsatts för att granska förslaget. Arkitekt Åkerlund har därjämte beretts tillfälle att demonstrera sitt projekt inför studentkåren. Någon diskussion förekom emellertid icke vid tillfället i fråga. Denna kommer att, som ovan nämnts, äga rum först vid nästa termins början.

LADY ASTOR — Forts. fr. sid. 184.

hjärtligt mottagande av underhusets medlemmar vilka, när hon gick fram för att avlägga eden, hälsade henne med leverop.

Lady Astor, som till börden är amerikanska, har varit gift två gånger, första gången med mr Robert Gould Shaw. Efter hans död ingick hon 1906 giftermål med Waldorf Astor, även han på fädernet härstammande från Amerika. Hans fader var nämligen den kände filantropen Astor, för ett tjugotal år sedan överflyttad till England från Amerika, 1916 utnämnd till engelsk viscount, på sin tid ägare till "Pall Mall Gazette" och "Observer" samt i dagarne avliden. Den nye lord Astor, som förut representerat Plymouth i underhuset, kom genom faderns död att taga säte i överhuset. Då ersättningsval till underhuset efter honom skulle äga rum uppställdes sig hans maka som kandidat för högerpartiet. Under valkampanjen höll hon en mängd politiska föredrag och visade sig därunder som en synnerligen god talare och utomordentligt slagfärdig debattör. Vid valet erhöi hon 1064 röster mer än arbetarepartiets och liberalernas kandidater tillsammans.

En av Österrikes mest bekanta socialt arbetande kvinnor, skolträdgårdsägarinnan, fru *Yella Hertzka*, besöker för närvarande Stockholm och har i anslutning till den nu pågående insamlingen för de österrikiska barnen lämnat ytterligare förfärande upplysningar om den skriande nöden i hennes hemland.

Fru Hertzka har, vid sidan av den trädgårdsskola för kvinnor hon för sju år sedan öppnade strax utanför Wien, varit den initiativtagande och en av de främsta ledande krafterna vid ordnandet av välgörenhets- och hjälpverksamheten bland de

Violoncellisten och kompositören *John Adolf Cords* avled den 3 dec. i Göteborg, 50 år gammal.

Den bortgångne, till börden tysk, kom 1905 till Göteborg, dit han kallats av ett engagemang som violoncellist vid den nyupprättade Göteborgs symfoniorkester. Cords var sedan alljämt knuten till orkestern med undantag endast för krigsåren, då han kämpade under de tyska fanorna. Före sin överflyttning till Sverige hade Cords, som var elev av professor Klengel i Leipzig, företagit konsertturnéer i Tyskland samt under fem år varit verksam i Ryssland, dels som orkestermedlem, dels som lärare vid musikkonservatoriet i Kasan. Under sin verksamhet vid Göteborgs symfoniorkester, bland vars mest uppskattade medlemmar han räknades, förvärfvade sig Cords, som vid upprepade tillfällen framträdde som solist, därvid även framförande egna kompositioner, den musikintresserade allmänhetens varma sympatier.

Vid krigsutbrottet hemkallades, som nämnts, Cords till Tys-

Efter porträtt.

FRU YELLA HERTSZKA. En i Wien såsom socialt verksam framstående kvinna besöker f.n. Stockholm, Göteborg m. fl. städer.

Kliche: Ernst Si(övergarre).

fattiga och förkomna i Wien. Hon har därstädes också upprättat en flickskola av ny typ, ett slags lyceum av den amerikanska cottagetyper samt har slutligen med bekämpande av stora svårigheter fått till stånd en trädgårdsskola för arbetare.

Fru Hertzka, som inbjudits hit av flera kvinnoföreningar, höll den 4 december föredrag å Läkarsällskapets lokal i Stockholm över "Det nya Österrike på kejsardömetens ruiner." Hon kommer att senare också tala i Göteborg, Uppsala, Lund och Köpenhamn.

land förr tjänstöring i armén. För visad bravur befordrades han inom kort till löjtnant och adjutant, varjämte han utmärktes med järnkorsets andra klass och Hamburger-Hanseaten-Kreuz. Vid slutet av förra året återkom han till Göteborg och upptog med livligt intresse sin musikerverksamhet. Krigsårens strapatser hade dock satt outplånliga spår i hans hälsotillstånd ledande till den nu inträffade förtidiga döden.

Den bortgångne sörjes närmast av sin maka, violinisten Saga Söderbaum-Cords.

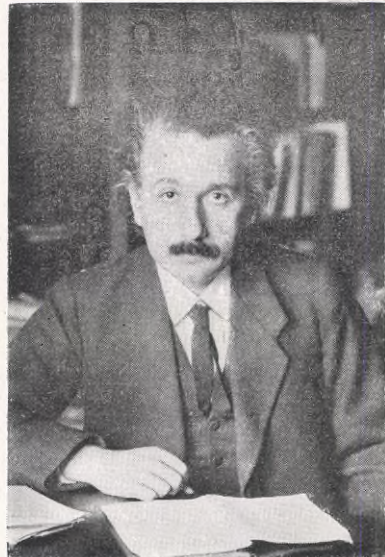
ALBERT EINSTEIN

Den vetenskapliga världen genljuder i närvarande stund av ett enda namn: *Albert Einstein*. Det är framför allt astronomer och fysiker, som fylka sig kring honom i beundran. Af engelsmännen sättes han, pro-

fessorn vid ett av Kaiser-Wilhelms-Instituten i Dahlem utanför Berlin, i jämbredd med deras egen store Isaac Newton: han är den förste, som varit i stånd att föra läran om gravitationen ett steg och ett mycket betydelsefullt steg utöver dess grundläggares. Det saknas ej heller röster, som säga, att hans betydelse för filosofien är ännu större än för fysiken. Det påstås, att hans upptäckt på världsåskådningen skall få samma revolutionerande inflytande som Kopernikus' eller Darwins. Det finns tyskar som mena, att han gått utöver Immanuel Kant.

Hvad som just nu gjort Einsteins namn aktuellt, är den omständigheten, att den av honom år 1915 uppställda s. k. allmänna relativitetens läran, som redan tidigare visat sig i stånd att lämna en tillfredsställande förklaring på några på vetenskapens tidigare ståndpunkt oförklarliga störningar i planeten Mercurius' bana, vid den se-

Forts. å sid 191.

PROFESSORN D:R ALBERT EINSTEIN, den framstående tyske fysikern, vilkens relativitetlära efter engelska astronomers iakttagelser under senaste solförmörkelsen bekräftats.

Efter porträtt.

Kliche: Ernst Si(övergarre).

J. A. CORDS.

Violoncellist vid Göteborgs symfoniorkester, F. 69. + 3 dec.

"SEGERGUDINNAN"
AV ERNST DIDRING.
PREMIÄR Å INTIMA
TEATERN

Fru Edith Erastoff
(Härtiginnan), herrar
Lars Hansson (Mästaren)
och Nils Aréhn
(Härtigen).

Foto. Almberg & Preimitz.
Stockholm.

Ernst Didrings drama "Segergudinnan" hade den 4 dec. urpremiär på Intima teatern i Stockholm. Skådespelet är uppbyggt på ett av alla tiders diktare behandlat motiv: konstnären, kvinnan och verket. I det härtiga slottet har den unge bildhuggaren låtit inspärra sig för att ostörd av det yttre livet fullborda det monument, varmed landets gamle härskare vill förhärliga sin över fienden vunna seger. I ensamheten domnar dock mästarens skaparkraft och dagarne vinna hän. — Först med kvinnan och kärleken kommer inspirationen. Genom en lönngång närhärtigens unga gemål mästarens längelse och efter hennes nakna gestalt fullbordar bildhuggaren sitt livs största konstverk, Segergudinnan. Vid monumentets avslöjande förstår härtigen vem som stått modell för konstverket och befälar, gripen av svartsjuka, att det skall förstöras. Smedens slägga träffar dock endast sockeln och spränger bort en stensärva som träffar härtigen och dödar honom.

Utän att i egentlig mening vara ett starkt arbete innesluter dock skådespelet en mångfald poetiska och dramatiskt verkningsfulla moment, vilka skänka åskådaren en rik behållning. Dramats tre dominerande roller, bildhuggaren, härtigen-

Pressfoto.
LODJUR, djurgrupp i röd granit av Carl Fagerberg.

tyrannen och den unga härtiginnan, vilka anförtrotts åt teaterns bästa krafter, Lars Hansson, Nils Aréhn och Edith Erastoff fingo en av publiken livligt uppskattad ypperlig tolkning.

*

Föreningen Konsten i skolan har i dagarne till Johannes folkskola i Stockholm donerat ett ståtligt konstverk, modellerat av skulptör Carl Fagerberg och framställande en djurgrupp, lodjurshona, lekande med sin unge. Skulpturen, som är utförd i vacker röd granit, har tillsvidare placerats på skolgården men kommer senare att få sin plats inne i skolan.

Pressfoto.
FAJANS av Gabriel Burmeister. — Text å sid. 191.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

A. H:SON LJUNGHOPF.
Kontr.-prost Hovpred. Kyr-
koh. — Ausås. — 75 år 21 dec.*

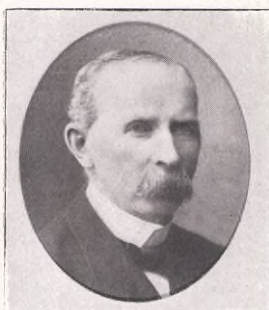
C. O. ARCADIVS.
Fil. Dr. F. d Semnarierektor.
Stockholm. — 70 år 20 dec.*

J. V. LINDGREN.
Rektor. — Umeå.
60 år 19 dec.*

K. W. A. MANNEGARD.
Rektor. — Kalmarholm.
50 år 4 dec.*

K. BRODIN.
Redaktör. — Höganäs.
70 år 7 dec.*

G. A. FOLIN.
Grosshandl. Filatelist. —
Göteborg. — 60 år 15 dec.

K. H. WALLERIUS.
Direktor. — Göteborg.
50 år 5 dec

C. R. ENGELLAU.
Grosshandlande. — Stockholm.
50 år 4 dec.

C. SANDSTRÖMER.
V. Häradshövding. — Stock-
holm. — 60 år 19 dec.*

N. O. G. NORDENSKJÖLD.
Professor. — Göteborg.
50 år 6 dec.*

K. H. SEVERIN.
Stadsläkare. — Karlstad.
50 år 14 dec.*

E. A. BERGLUND.
Länsveterinär. — Marstrand.
50 år 28 nov.

A. E. HÅKANSON.
Ingenjör. — Viskafors.
60 år 11 dec.*

E. TÖRNELL.
Grosshandlande. — Söderkö-
ping. — 60 år 10 dec.*

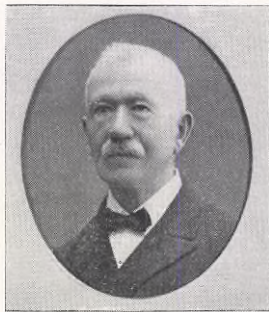
K. JOHANSON.
Disp.nent. — Växiö.
60 år 14 dec.*

D. H. THELANDER.
Direktor. — Malmö.
50 år 4 dec.

* Data å nästa sida.

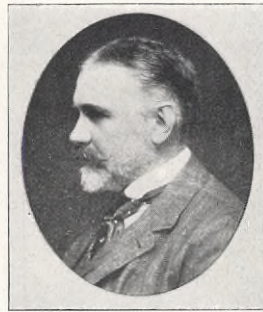
VECKANS PORTRÄTTGALLERI

J. A. NORDSTEN †.
Rådman. — Motala.
F. 38. † 28 nov.*

M. P. E. FLENSBURG †.
f. d. Konsul — Malmö.
F. 43. † 25 nov.*

C. D. R. SAGER †.
Överstekammarjunkare. —
Stockholm. — F. 50. † 1 dec.*

D. E. HOLMER †.
Major — Kristianstad.
F. 56. † 30 nov.*

K. CEDEFQVIST †.
Missionspastor. — Adis Abeba.
F. 54. † 11 nov.*

A. P. A. DALIN †.
Undervisningsråd. — Stock-
holm. — F. 55. † 9 dec.*

D. ARONOWITSCH †.
Bankdirektör. — Stockholm.
F. 57. † 9 dec.*

A. A. F. STRAHL †.
Rådman. — Stockholm.
F. 57. † 28 nov.*

* Data här nedan.

ANDERS LJUNGHOF. Stud. 69, prästv. 74, past.-ex. 81, kyrkoh. i Asarum 81, i Ausås sdn 93; tj.-gör. e. o. hovpred. 01, kontr.-prost i S. Åsbo kontr. 09. Tit. hed.-dr 18. Inspektör f. Ängelholms elem.-lärov. f. II. 1900—05, missionsstyr. stiftsombud 12. Under en del år ss. led. av Rådgivn.-m. f. arbetat tills. m. Bibelkomm.

CARL ARCADIUS. Stud. 69, fil. dr 84; förestånd. f. Göteborg. o. Boh. I. folkhögsk. 76; lektor v. Växjö h. allm. lärov. 85. rektor v. folkskolesemin. där 90—16. På sin tid i Växjö led. av stadsfullm., hälsöv.-nmd, fattigv.-styr., ordf. i folksk.-styr., i l. tekn. yrkesskola, folksk.-inspektör; styr.-led. i länets sparb. Sakkunn. inom seminariekomm. 06—07 samt v. olika tillf. ss. sakkunn. tillkallad att bitr. i Eckles.-dep. Förf. av lokalhist. hist. o. pedag. skr. samt upps. i tidn. o. tidskr.

VALFRID LINDGREN. Stud. 79, fil. dr 90, doc. i nord. spr. i Upp. 90—91, lekt. i lat. o. grek. i Härnösand 91—96, lektor i lat. o. sv. i Gävle 96—01, rektor v. Umeå h. allm. lärov. sdn 01. Stadsfullm. i Umeå sdn II, dess ordf. 19; ordf. i tax.-nmd. sdn 06. Styr.-led. i elem. lärov. f. II. sdn 12. v. ordf.; f. Vårsterb. I. uppfostr.-anst. f. sinnesslöa barn sdn s. å. i folkhögsk. i Vindeln sdn 01. Förf. dialektavhandl., dansk o. Norsk grammatik, lokalhist. arb.

WILHELM MANNEGARD. Folkskollär.-ex. 91, dövstumlärr.-ex. 93, kyrkosång.-o. organ. ex. 04. E. lär. i Lund 93, i Vänersborg 94, ord. där 95, skol-förestånd. i Hjorted 97; rektor v. Katrineholms prakt. skolor sdn 09. Led. av Katrineh. stadsstyr. 17—19. Ordf. i Kalmar l. blåbandsförb., sekr. i Stockh. kristl. nykterh. o. sedligh. förb., styr.-led. i Kalmar l. nykterhets-sällsk. o. Stockh. l. blåbandsförb.; ordf. i styr. f. Nya a.-b. Katrineholms prakt. skola. Utg. ett antal skrifter o. artiklar i tidn. o. tidskr.

KARL BRODIN. Folkskollär.-ex. 73, org.-ex. 77, folksk.-lär. i Väshy, Höganäs 78—05. Ägare o. utg. av Höganäs tidning sdn 91. Sekr. i Kullens läntr.-klubb 91—05; stift. av Kullens skyttesällskap, skjutchef och styr.-led. 83—01.

CARL SANDSTRÖMER. Stud. 77, hovr.-ex. 89, v. hvd. 94, aman. i Finansdep. 95—96.

OTTO NORDENSKJÖLD. Stud. 86, fil. dr o. doc. i Uppsala 94, prof. i geogr. m. handelsgeogr. o. etnogr. v. Göteborg. högsk. sdn 05, prorektor sdn 14. Sekr. i Vet.-o. vitterb.-sällf. i Göteborg, s. n 08, inspekt. f. II. lärov.-anst. i Göteborg samt f. Göteborg. o. Lundby arbetareinst., o. bl. kurator. f. Hvitfeldtska stift. Styr.-led. i Göteborg. museum, Statsbibl., Hand.-högsk.-kursen, Bot. trädgård, Broströmska donat. f. sjöfartsmuseum (v. ordf.). Geogr. fören. (ordf.). Nord. fören. för Natur- o. skyddsväsenden. m. fl. Vetenskapskl. expedit. Eldlandet 95—97. Alaska 98, Väntararktika 01—04, Grönland 09. Led. av Vetensk.-akad., hed.-led. av Geograf. sällsk. i Kristiania, Berlin, London, Wien, Budapest, Rom, Madrid m. fl. Utg. talar. vetenskapskl. arb. Biografi o. helsid.-portr. årg. XI: 19.

HUGO SEVERIN. Stud. 88, med. lic. 98, prakt. läk. i Karlstad sdn 01, andre stadsläk. där II. Stadsfullm. sdn 09, led. av dess beredn. utsk. landstingsman II—18. Led. av skoisstyr., barnav.-nmd, vatten- o. belysn.-styr., ordf. i dispensärstyr. v. ordf. i landst. sjukv. utsk. o. led. av landst. sjukv.-nmd. Populär. föreläs.-verksamhet.

EDVIN HÅKANSON. Stud. 79, afg.-ex. fr. Tekn. högsk. M. 83, elev. v. Hög. Webschule i Muhlheim a/R. 83—84, prakt. i Tyskl. o. Engl. 84—86. Tekn. led. v. Rydboholms a.-b. spinneri o. väveri i Viskafors sdn 87, disp. f. Kungsfors spinneri a.-b. sdn 98. Styr. ordf. i Rydvals manuf. a.-b., Rydboholms a.-b. samt i Sv. bomullsfabr. fören. Landstingsman. Led. av Riksd. F. K. 03—10.

EMIL TÖRNELL. Grosshandl. i Söderköping; mångårig led. av stadsfullm., kyrko- o. skolråd, ordf. i styr. f. utskänkn.-bol. Köpmanafören omb.

KNUT JOHANSON. Anst. v. tändst.-fabr. i Växjö 80, sdn 92 dess ledare o. disponent. Styr.-led. i a.-b.-Fören. Sv. tändst.-fabr.

JOHAN AUGUST NORDSTEN †. På sin tid handl. i Motala. Sdn 90 illitt. rådman.

EMIL FLENSBURG †. Grosshandl. i Malmö 66—11; på sin tid led. av stadsfullm. o. drätselkamm., led. av hand- o. sjöf.-nmd 81—05, senare år som ordf.; led. av styr. f. Börsfören. 80—07, sistn. år ordf.; led. av styrma f. Navig.-skolan, sparb. Bikupan, Skåne int. a.-b. 85—05. F. d. preuss. konsul o. nederl. v. konsul.

ROBERT SAGER †. Stud. 70, kansllex. 74, attaché i Paris s. å., andre sekr. i Utr.-dep. 77, förste sekr. 84, kanslråd o. chef f. kamerallavd. 85, leg.-sekr. i St. Petersburg 87, avsk. s. å. Kammarherre o. ff. ceremoni mäst. 82. Ägnade sig därefter åt skötseln av sina gods samt åt hovtj.-gör. Envoyé v. hoven i Madrid o. Lissabon 05—07, omb. v. Marockokont. 06. Överceremonimästare 07, överkammarjunkare 18. Kommandör med st. k. N. O.

EDWARD HOLMER †. Ujffin. v. N. Skån. inf. reg. 77, transp. t. Vendes art.-re. 78, major v. Å. Svea art. reg. 04, transp. t. Vendes art.-reg. 12. Stadsfullm. i Kristianstad 03—04 o. 05—18; ordf. i gas- o. vattenv.-styr. led. av drätselkamm., byggn.-nmd, led. av styr. f. sparb., ordf. i brandstyr. o. fattigv.-styr., led. av Krist.-Hälsleh. järnv.-a.-b., led. av styr. f. Skånes stadshypoteksfören., ordf. i styr. f. spritförsäljn.-a.-b., led. av la-saretsdir.

KARL CEDERQVIST †. Enl. telegram t. Evangel. fosterlandsstift. har missionspastor K. Cederqvist avlidit i Adis-Abeba i Gallalandet. Av brev skrivet av C. den 27 okt. framgår att han irakat en farlig febersjukdom, men vissa omständigheter ha tidigare framkommit som icke utesluta möjligheten av att han kunnat falla offer för det abessinska prästerskapets mordslag. Prästv. i Härnösand 85 t. missionär o. sjömanspräst, sjöm.-präst i Hamburg 86, i Liverpool s. å., i Grimsby 88, missionär i Lamu 93, i Gheleb 96, i Kismayu 98, i Adis-Abeba sdn 04.

ALFRED DALIN †. Folkskollär.-ex. 76, lär. i Stockholm 76—79, v. Huskvarna folksk. 79, överlär. där 85—13 samt förestånd. f. Huskv. högre folksk. 96—11 o. rektor v. komm. mellanskolan 12—13. Sedan sistn. år undervisningsråd å folkskoleavd. i Skolöverstyr. Ordf. i centralstyr. f. Sv. allm. folksk. ollär.-fören. 13—15. Led. av flera kungl. komm. rör. folkskolorna. Biografi o. helsid.-portr. årg. XX: 47.

DAVID ARONOWITSCH †. F. i Vilna, Ryssl., överflyttade i början av 80-talet t. Sverige; startade, efter att en följd av år ha idkat handel, kommanditbolaget Landtmanna & kreditkassan D. Aronowitsch & Co. i Stockholm n. vilken till en början omfattade bankirörelse. Under hans säkra o. ansedda ledning utvecklades bolaget t. storbankirörelse o. uppdelades på bank a.-b. Mellersta Sverige o. Bankir a.-b. Aronowitsch Intressenter; det förstn. a.-b. uppgr 1920 i Östergöt. ensk. bank. Led. av styr. f. Höganäs-Billesholms a.-b.

ALBIN STRAHL †. Stud. 77, hovr.-ex. 83, e. o. not. i Sv. hovr. o. i Stockh. rådst. s. å., v. hvd 86, v. not. i Stockh. rådst. 87, aman. å första avd. där 95, stadsnot 96, rådman i Stockh. sdn 02. Sista åren ordf. på avd. f. tullmål.

ALBERT EINSTEIN.

Forts. fr. sid. 187.

naste totala solförmörkelsen d. 29 maj vunnit en ny lysande bekräftelse, i det en av Einstein ur nämnda teori på matematisk väg härledd slutsats rörande ljusstrålars böjning vid passerandet av solens grannskap visat sig överensstämma med under nämnda förmörkelse på fotografisk väg gjorda observationer. Det har sitt särskilda intresse att erfaras, att de på engelskt initiativ enkom för teoriens verifiering utsända expeditionerna haft till ledare vetenskapsmän, som från början ställt sig tvivlande till den Einsteinska teorien. Desto starkare verkan har naturligtvis det av dem framlagda bekräftande observationsmaterialet.

För allmänheten är det emellertid ganska svårt, för att icke säga omöjligt, att i fattlig form framställa den Einsteinska upptäckten, som utgör en ytterligare utveckling av den av honom redan år 1906 uppställda, numera s. k. speciella relativitetsteori, för vilken han för ett par år sedan erhölet nobelpriset i fysik. Kanske kan man dock bilda sig någon föreställning därom av följande.

I varje iakttagelse har iakttagaren en lika viktig del som det ting, som iakttages. Med iakttagaren förstås då icke blott personen som sådan, utan hela den utrustning för mätning o. s. v., hvarmed han söker stärka sina sinnens iakttagelseförmåga. I många fall abstrahera vi automatiskt från iakttagarens andel; när vi blicka utåt havet och se fyra små rökstrimmor vid horisonten, meddela vi utan vidare, att vi sett en jät-teångare med fyra skorstenar; när vi från kupéfönstret se en liggande ko passera loket med 50 km. hastighet i timman, förstå vi ändå, att djuret i verkligheten befinner sig i vila. Men i de fall, då det gäller företeelserna i världsrymden, ligga sakerna icke så enkelt. I verkligheten ligger Einsteins insats däri, att han på ett fullständigare sätt än hittills skiljt på vad i en iakttagelse faller på iakttagarens och det

iakttagarens andel, och uppvisat, att denna skillnad måste uppdragas efter andra grunder än de vi generationer igenom instinktivt tillämpat. Både rum och tid tillhöra, enligt vad han uppvisat, uteslutande den iakttagande människan; i naturen finnes något annat, som man av brist på bättre kan kalla rum-tid. I viss mening är det en kombination av rum och tid, men det har förlorat de egenskaper hos rum och tid, med vilka vi av gammalt äro förtrogna. Rum-tiden har i själva verket fyra dimensioner. Hänförande rummet och tiden till sin egentliga källa — iakttagaren — inbjuder Einstein oss att betrakta det, som sedan är kvar av vad vi iakttagit. Detta är den *verkliga* världen. Det är formlöst, emedan vi abstraherat från rummet; det är likväl mätbart och har kvantitativa egenskaper, som kunna uttryckas i matematiska termer. Det är klart att denna verkliga värld icke låter sig beskriva i sådana termer, vid vilka vi annars äro förtrogna, emedan huvudsaken i Einsteins teori just är, att vi måste bortse från de idéer, vilka vi i själva tillagt den just i syfte att bilda föreställningar, med vilka vi äro förtrogna. Matematik är det enda språk, varpå denna oss främmande världens inneböende egenskaper kunna uttryckas. Men ehuru den synes främmande, framträder naturen enklare genom denna utrensning. En intimare enhet upptäcks i grunderna för skenbart olikartade företeelser och naturlagarne måste modifieras efter det fyrdimensionella behovet, efter som naturen i realiteten är fyrdimensionell. Det var på detta sätt Einstein upptäckte, att Newtons gravitationslag icke var den exakta lagen.

Einstein har tidigare varit professor dels vid den berömda tekniska högskolan i Schweiz, dels vid det tyska universitetet i Prag. Till börden jude utgör han ännu ett lysande vittnesbörd om det logiska skarpsinne och den förmåga av abstrakt tänkande, som äro utmärkande egenskaper hos denna ras.

Till bild å sid. 180.

En spjutspets av järn, som blev funnen på Gottland år 1917 och överlämnad till statens historiska museum men i sitt tillrostade skick såg så föga märklig ut att den ej blev föremål för någon särskild uppmärksamhet, har när konservatorn Erik Sörling i dagarna påbörjat konserveringen av densamma befunnits vara ett synnerligen intressant fynd med vackra silverbeläggningar och runinskrifter. Ävenså synes orneringen vara av stort intresse. Beträffande spjutspetsens ålder har ännu ingenting kunnat med bestämdhet konstateras.

Till bild å sid. 180.

Vid Stockevik, Skåftölandet i Bohuslän existerar en underlig klippformation sammansatt av flera bergpartier som, sedd från en viss punkt, företeer en så gott som fullständig likhet med Karl XII:s bekanta dödsmask. Bilden i berget är dock föga känd enär den

ej framträder från någon väg eller annan plats än från en viss stuga nära Fiskebäckskil därifrån fotografien också är tagen.

Den egendomliga bildens mått äro också imponerande, sålunda har näsan en längd av cirka tre meter.

Till bild å sid. 188.

Den 7 december öppnades konstsammanslutningen Grafia i Gunnesons konsthall i Stockholm sin första utställning av dekorativ konst, sidendukar och schalar i orientaliskt läckra mjuka färger, fajanser, teckningar i gamla ramar och andra prydnadsföremål, Edwin Ollers' fajanser och Gabriel Burmeisters battiksidan. Utställningen i sin helhet ådagalägger hög konstnärlig stil. Det är som bekant en av sällskapet Grafias speciella uppgifter att göra annars mer eller mindre sällsynta och oätkomliga konstprodukter till en mera allmän egendom och icke minst ur den synpunkten är den nu ifrågakommande utställningen att betrakta såsom lyckad.

INNEHÅLL: Anna Lenah Elgström (helsidesporträtt jämte biografi av doc. J. Mortensen), bilder till svenska och utländska dagskrönikan, senaste fornyfynd i Skåne, Studentgård i Uppsala, Litwinoff, prof. Einstein, Teater och Konst, Veckans Portr. Galleri.

Marknadstrumman är igångsatt. — Hör, allt Sveriges folk! Nästa år skall den äntligen komma, den så länge saknade, "den enda vårt lands kultur värdiga tidskriften!" **NÄSTA ÅR!** Så har det låtit varje år.

HVAR 8 DAG har aldrig behövt dessa trumpetreklamer för vad som "skall bli" — men som aldrig blir. — HVAR 8 DAG har alltid kunnat hänvisa till den **verklighet i vilken den är från är uppfyllt sina utfästelser** — och långt däröver. — Och vid vägandet av **H. 8. D:s verklighet emot en viss annan tidskrifts löften** ("provnummer") ha de senare vid kontrollvägning alltid befunnits övermåttan låtta.

HVAR 8 DAG har bakom sig en under mer än 20 år förvärvat, allmän och erkänd popularitet, sålunda **den stora allmänheten själv**, och den har därför aldrig behövt söka hjälp under andra tidningars omslag. — Vad den lovat har den alltid hållit, den är och förblir fullt oberoende och skall hädanefter såsom hittills nedlägga sitt arbete på att göra varje nummer för sig till det bästa möjliga. — Det har under årens lopp visat sig att DENNA form för reklam, visserligen diskretare, icke dess mindre är vida pålitligare än en i prenumerationstid vid varje års början och slut från annat håll igångsatt reklam med löften om vad som "skall bli".

H. 8. D. är värd sitt pris, vilket är fastställt och lika för alla — icke högre för dem som icke prenumerera även å vissa andra tidningar. **Prenumerations- och Lösnummerpris å H. 8. D. äro desamma för 1920 som nu gällande.**

Hvar 8 Dags Redaktion.

TYSKA TRUPPERNAS AVMARSGH FRÅN BALTICUM.

Överst: TYSKT FÄLT-ARTILLERI UPPGER SINA STÄLLNINGAR I LETTLAND.

Därunder: FRIVILLIG FLYGKÅRS-MATERIELL INLASTAS I MITAU.

Efter fotografier.

TRUPPER UR JÄRNDIVISIONEN INTRÄFFA VID GRÄNSEN I SCHAULEN.

Kliché: Dringt Silfbergars.

Eftertryck av text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angivande av källan förbjuds vid laga påföljd.
För Berättelser och Historietter gäller o villkorligt förbud.